

Manifestace solidarity s čínskými studenty zmařena StB

Dne 29.6. chtěli uspořádat aktivitu některých nezávislých iniciativ manifestaci solidarity s čínskými studenty a mládeží, a to před velvyslanectvím ČLR v Praze, Majakovského ulice v Bubenči, kde se velvyslanectví nalézá, byla z obou stran uzavřena příslušníky StB, takže jednotliví aktivisté, kteří na manifestaci přicházeli, od záměru manifestovat upustili. Nejméně dva z nich byli zadrženi a předvedeni na odd. VB ve Čkalovově ulici. Šlo o členku NMS a signatářku Ch 77 Ruth Šormovou a Pavla Křtila ze Soběslavi. Byli zadržováni asi 4 hodiny, přičemž Ruth Šormová byla nucena celá dvě hodiny stát na chodbě čelem ke zdi, a to za trest, že se odmítla podrobit nezákonným úkonům při zadržení.

2. Setkání s rakouským ministrem

Rakouský ministr pro vědu a výzkum Erhard Busek, který se v Praze účastnil oslav 90. narozenin kardinála Tomáška, se dne 30.6. setkal s několika čs. nezávislými aktivisty. Večeře, kterou uspořádal rakouský velvyslanec Wolfgang Paul, se z čs. strany zúčastnili mluvčí Ch 77 Dana Němcová a Saša Vondra, Rudolf Battěk, Václav Benda, Václav Malý a Jaroslav Šabata. Přítomen byl rovněž velvyslanec rakouské republiky v Československu Peterlik. Diskuse, která trvala čtyři hodiny, se týkala zejména rakousko-čs. vztahů, styků kulturních a vědeckých a všeobecných problémů evropské a středoevropské situace. Hovořilo se rovněž o předpokladech rozvoje demokracie v Československu a o úloze nezávislých iniciativ.

3. Petice "Několik vět" zveřejněna

Ve čtvrtek dne 29. června byl zveřejněn manifest, který v průběhu posledních týdnů podepsalo více než 1800 lidí z různých vrstev čs. společnosti. Mezi jeho signatáři jsou především pracovníci v oblasti kultury a vědy, ale také dělníci a technici a lidé nejrůznějších profesí. Manifest je podepisován také v prostředí nezávislých iniciativ. Manifest "Několik vět" uvádí, že "nadešel čas ke skutečným a důkladným systémovým změnám, a že tyto změny jsou možné a mohou mít úspěch jen tehdy, bude-li jim předcházet vskutku svobodná a demokratická diskuse". Vývoj k demokracii se však čs. vedení brání, zatímco občanská veřejnost se vymaňuje z letargie a stále více lidí má odvahu veřejně projevit svou touhu po společenských změnách. Za situace, charakterizované tímto společenským rozporům mezi čs. vedením a veřejností, signatáři manifestu předkládají sedm požadavků. Jsou to: propuštění politických vězňů, svoboda shromažďovací, svobodné působení nezávislých iniciativ, svoboda slova ve sdělovacích prostředcích, náboženská svoboda, demokratická diskuse o ekologických projektech a konečně svobodná diskuse o tzv. bílých místech nedávné čs. historie, zvláště historie 50. let a invaze armád Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968. Manifest je otevřen k podpisu i nadále. Noví zájemci o podpis se mohou obrátit na dosavadní signatáře nebo na jednu z následujících adres: Stanislav Devátý, Revoluční 1295/4 byt 312, 760 01 Gottwaldov; Václav Havel, Engelsovo nábřeží 78, 120 00 Praha 2; Jiří Křižan, Nevrátilova 16, 110 00 Praha 1; Saša Vondra, Trojanova 1, 120 00 Praha 2. V rozhlasovém vysílání Svobodné Evropy, Hlasu Ameriky a BBC byl manifest zveřejněn 29.6. Jeho plné znění přinesl 30.6. vídeňský deník Standard, 1.7. zveřejnily obsáhlé výtahy některé světové listy, další noviny přinesly o manifestu informaci. Ve výběru jmen z prvních 1800 signatářů manifestu se uvádí např.: Jiří Menzel, režisér, Čestmír Císař, politik, Hana Zagorová, zpěvačka, Václav Havel, spisovatel, Augustýn Navrátil, železničář, MUDr. Jaroslav Skála, psychoterapeut, Ján Černogurský, právník, Viktor Parkán, horník, Jiří Suchý, básník a zpěvák, Oldřich Provasník, frézař, Daniela Kolářová, herečka, Josef Kemr, herec, Ludvík Vaculík, spisovatel, Hana Ponická, spisovatelka, Boleslav Polívka, herec, Petr Šalzlý, režisér, Jiří Bartoška, herec, K manifestu se připojuje stále více čs. občanů, dne 1.7. oznámili organizátoři této akce, že počet signatářů přesáhl 2000. Lze očekávat, že v podepisování manifestu se bude pokračovat po mnoho týdnů nebo i měsíců. Jeho význam se v Československu přirovnává k významu manifestu Dva tisíce slov z června 1968.

4. Oslavy 90. narozenin kardinála Tomáška

V sobotu 1.7. se konala v katedrále sv. Víta v Praze pontifikální mše, která byla součástí oslav 90. narozenin primase českého a arcibiskupa pražského, kardinála Františka Tomáška. Mši celebroidal sám oslavenec, koncebrovala ji několik desítek zahraničních biskupů, arcibiskupů a kardinálů. Odhaduje se, že na oslavy kardinálových narozenin přijelo do Prahy kolem 60 zahraničních církevních hodnostářů, mezi nimi např. arcibiskup krakovský kardinál Macharski, arcibiskup ostrahomský kardinál László Paskai, arcibiskup kolínský kardinál Joachim Meisner, arcibiskup vídeňský Groer, biskup Reinelt z Drážďan, biskup solnohradský, arcibiskupové z Řezna a Mohuče, předseda německé biskupské konference Lehmann, arcibiskup záhřebský kardinál Kuharić. Poselství papeže Jana Pavla II. kardinálu Tomáškoví přednesl latinsky arcibiskup Francesco Colasuono. V papežově poselství se uvádí, že kardinál Tomášek přináší těžké oběti ve svém úsilí o práva věřících a všech občanů. Tento výrok vzbudil nadšený potlesk. Pontifikální mše se zúčastnilo ve zcela zaplněné katedrále 7000-8000 lidí. Více než polovina přítomných se odebrala po mši na Hradčanské náměstí, kde před Arcibiskupským palácem uspořádala ovace kardinálu Tomáškoví, který dvakrát vyšel na balkón a udělil přítomným požehnání. Přítomní zpívali dvakrát státní hymnu a nábožné písně, především svatováclavský chorál. Účastníci shromáždění skandovali hesla, oslavující nejen kardinála Tomáška, ale také trnavského biskupa Jána Šokola a biskupy bez státního souhlasu Korce a Otčenáška. Ozývalo se volání po biskupech, po náboženské svobodě a po svobodě vůbec, které přítomní skandovali obrácení směrem k Pražskému hradu - sídlu prezidenta republiky. Zazněl zde požadavek, aby papež mohl přijet do Čech a aby prohlášení blahoslavené Anežky Přemyslovny za svatou, k němuž se má dojít 12. listopadu tohoto roku, bylo učiněno v Praze. Shromáždění trvalo zhruba hodinu, poté se účastníci rozešli na žádost jednoho biskupa, který uvedl, že kardinál Tomášek je unaven a musí si odpočinout. Tato pontifikální mše byla za dlouhá léta nejvíce navštívenou mší v katedrále sv. Víta. K 90. narozeninám kardinála Tomáška vydala Charty 77 dokument, v němž mu blahopřeje k tomuto výročí a vyzvedá jeho činnost v rámci církve i jeho občanské postoje. "Chceme mu blahopřát k tomu, "uvádí se v dokumentu Charty 77, "že se stal i v celospolečenském zcela nenáboženském smyslu jedním z velkých symbolů a autorit, které profilují cestu k možnému lepšímu přístupu našich národů, a poděkovat mu za to, že se neváhal zastat nespravedlivě pronásledovaných a angažovat se ve věci lidských a občanských práv ze svobod". Tento dokument předali kardinálu Tomáškoví v předvečer jeho narozenin představitelé Ch 77, a to její mluvčí Dana Němcová a Saša Vondra a jeden ze tří prvních mluvčích Charty XX z roku 1977, Václav Havel. Kardinál Tomášek vyslovil potěšení ze vzájemného setkání a během půlhodinového rozhovoru s představiteli Ch 77 se živě zajímal o současnou společenskou situaci u nás. Dne 28.6. přijal kardinál Tomášek Alexandra Dubčeka, který mu rovněž přišel blahopřát k narozeninám. Blahopřejné dopisy zaslaly kardinálovi také další občanské iniciativy, a to HOS,DI a ČSHV.

5. Veřejné zasedání ve věci Ivana Jirouse

Okresní soud Praha-západ, Karmelitská 19, Praha 1 bude 4.7. od 10 hodin v místnosti č. 26 v prvním patře soudní budovy rozhodovat ve veřejném zasedání o zabrání věci v trestní věci proti Ivanu Jirousovi z roku 1977. Ivan Jirous byl tehdy odsouzen k 18 měsícům nepodmíněně za vystoupení při vernisáži výstavy. Nyní má soud rozhodovat o návrhu

/ pokračování zprávy č.5/

prokurátora na zabránění věci. Jde o písemnosti a další odňaté věci při domovní prohlídce, která tehdy byla u Ivana Jirouse provedena. Je pravděpodobné, že k tomuto veřejnému zasedání bude Ivan Jirous eskortován z výkonu trestu z NVÚ Stráž pod Ralskem.

6. Jiří Tichý opět přemístěn

Jiří Tichý vykonává trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců, k němuž byl odsouzen ve společném procesu s Ivanem Jirousem za petici, týkající se smrti politického vězně Pavla Wonky. Jiří Tichý odpykal dva měsíce ze šesti vazbou v loňském roce, zbytek trestu, tedy 4 měsíce, nastoupil z "volné nohy" dne 29.5. Po týdnu v přijímacím oddělení v Praze na Pankráci byl eskortován do NVÚ Plzeň-Bory. Na okresní soud pro Plzeň-město mezitím došel podnět 449 občanů, požadujících jeho propuštění podmíněně po uplynutí poloviny trestu. Krátce poté byl Jiří Tichý opět přemístěn, a to do NVÚ Nové Sedlo v okrese Louny. Jeho adresa je: Jiří Tichý, nar. 2.4.1946, základní číslo vězně 1560, NVÚ ~~XXXXX~~ Nové Sedlo, autopošta 2, 438 01 Žatec.

7. Další solidarita s čínskými studenty

31 východočeských občanů zaslalo velvyslanectví ČLR svůj protest proti potlačení ~~demokratického~~ demokratizačního hnutí v Číně. "Usmrcení stovek bezbranných lidí na Náměstí nebeského klidu zůstane navždy tragickou stránkou novodobé historie Číny". V dopise se požaduje zastavení pronásledování účastníků a stoupenců reformního hnutí a zrušení rozsudků smrti. 22 čs. občanů se připojilo k mezinárodní výzvě, týkající se potlačení hnutí čínských studentů a mládeže. Petice byla organizována aktivisty bývalé Madace Bertranda Kussella. Připojili se k ní lidé z mnoha zemí světa, také z Polska a z SSSR. Dne 30.6. předala delegace organizátorů ~~petici~~ této petice její text se ~~seznamem~~ seznamem signatářů čínských ~~studentů~~ úřadům v Pekingu. V petici se zdůrazňuje, že čínští studenti byli "inspirováni velkými revolučními ideály a příklady svých předchůdců z hnutí ze 4. května 1919" a že čínský lid přijal výzvu studentů k demokracii a jejich odpor vůči samovládě a oficiální korupci. Petice odsuzuje "cynické funkcionáře, kteří zrazují ideály svobody a sociální spravedlnosti" a charakterizuje je slovy Komunistického manifestu. Žádá zrušení stanného práva, osvobození všech uvězněných a soud s těmi, kdo jsou odpovědní za nedávné masakry. Čs. signatáři se k této petici připojili těsně před uzavěrkou dne 29.6., a to během čtyř hodin ~~na~~ na základě telefonátů ze San Franciska.

8. 113 nových signatářů Ch 77

Charta 77 vydala dne 30.6. dokument, v němž zveřejňuje jména nových signatářů základního prohlášení Ch 77, které připojili své podpisy v posledních třech měsících. Z tohoto dokumentu a z předcházejících podpisových dokumentů vyplývá, že do konce minulého roku podepsalo základní prohlášení Ch 77 1443 čs. občanů. V prvním čtvrtletí ~~XXXXXXX~~ letošního roku 104 občané a ve druhém čtvrtletí 113 občanů. Celkový počet signatářů Ch 77 tím dosáhl 1660, z toho 25 jich v průběhu trvání Ch 77 své podpisy odvolalo.

9. Vykonstruované spojování údajné záškodnické činnosti s nezávislými skupinami

ČTK vydala dne 30.6. zprávu o prohlášení tiskového mluvčího ministerstva vnitra ČSSR mjr. Jiřího Bělohlávka z 29.6. Podle něho byla nyní objasněna série požárů průmyslových objektů, založených na území ČSR od roku 1986 a vražda 17letého J.H., která má se záškodnickou činností souviset. Podle prohlášení tiskového mluvčího byli vzati do vazby pachatelé, kteří jsou obviněni z tr. činu záškodnictví. Jde o mladé lidi ve věku kolem 20 let. Tiskový mluvčí dále oznámil, že v těchto dnech byli zadrženi J.N. z Liběchova, J.G. z Neratovic, J.N. z Koudnice nad Labem a J.D. z Prahy, všichni ve věku kolem 40 let, kteří jsou obviněni z toho, že tuto záškodnickou činnost organizovali, řídili a podněcovali. Mjr. J. Bělohlávek přitom uvedl, že tito "zadrženi mají blízký vztah k tzv. nezávislým iniciativám, které jsou známé svou antisocialistickou

/pokračování zprávy č. 9/

inností". Naši agentura se podařilo zjistit tyto skutečnosti: Vyšetřovatelem StB je vedeno pod číslem jednací VS-ČVS-92/87 vyšetřování v tr. věci záškodnictví podle § 95 odst. 1a, 2a, c tr.z. a pro další tr. činy, nyní proti obviněnému Antonínu Geblerovi a spol. Znamená to, že tr. stíhání ve věci /proti neznámému pachateli/ již od roku 1987. Antonín Gebler, hlavní obviněný v této tr. věci není v prostředí nezávislých iniciativ znám. Jedním ze čtyř zadržených mužů kolem 40-ti let, jejichž iniciály uváděl mluvčí ministerstva vnitra, je kpt. ČSLA J. Němec, zaměstnanec voj. hudební školy v Roudnici nad Labem, který byl zadržen 29.6. Ani tento muž nepatří mezi aktivisty nezávislých iniciativ. Druhým zadrženým z uváděné čtveřice je ~~Pila~~ Jakub Dubský, 36letý čerpač vody, který byl dne 29.6. zadržen na svém pracovišti - v maringotce v okrese Kolín. Podle usnesení vyšetřovatele StB z kř. správy v Ústí nad Labem, odbočka Litoměřice, mjr. JUDr. Antonína Nováka, mu bylo dne 29.6. vzneseno obvinění pro účastnictví na tr. činu záškodnictví ve formě pomoci /§10/1c k §95/1a, 2a, c tr.z./, takže je -stejně jako ostatní z obou dvou skupin zadržených- ohrožen trestem odnětí svobody od 12 do 15 let nebo trestem smrti. Jakub Dubský je syn signatářů Charty 77, filosofa Ivana Dubského, žijícího v Praze, a Irany Dubské, která je od roku 1968 manželkou Zdeňka Mlynáře, s nímž žije od roku 1977 ve Vídni. Při domovní prohlídce prováděné v bytě otce Jakuba Dubského, bylo odnato 17 položek, které k jakékoliv záškodnické činnosti nebo násilné činnosti nemají žádný vztah. Šlo o dva psací stroje, fotografie, korespondenci a různé publikace, mezi jinými i o brožuru Jan Patočka. Osobnost a dílo a o Cyrilometodějský kalendář z roku 1988 s obálkou, na níž je kresba Alfonse Muchy. Otec Jakuba Dubského, PhDr. Ivan Dubský, vydal dne 30.6. prohlášení, v němž označuje obvinění svého syna z podněcování, řízení a organizování záškodnické činnosti za absurdní a nesmyslné. Pokud jde o další dvě osoby, uváděné mluvčím ministerstva vnitra pod iniciálami J.G. z Nezavotovic a J.N. z Liběchova, nepodařilo se nám zatím zjistit jejich totožnost. V žádném případě však nejde o aktivní účastníky nezávislých hnutí. V prostředí nezávislých iniciativ se všeobecně soudí, že pachatelé tr. činu záškodnictví, pokud k němu skutečně došlo, jsou uměle spojovány s činností nezávislých skupin, a to proto, aby tato činnost byla v očích veřejnosti zdiskreditována.

10. Trestní stíhání ve věci časopisu TO

Ze seznámení s výsledky vyšetřování v trestní věci proti Petru Pospíchalovi, které bylo provedeno dne 28.6. vyplynulo, že Státní bezpečnost vede vyšetřování ve věci /to jest dosud proti neznámému pachateli, bez obvinění konkrétní osoby/, které se týká vydávání brněnského samizdatového časopisu TO. Podle sdělení vyšetřovatele StB kpt. JUDr. Kamila Topoláře byly důkazní materiály, týkající se časopisu TO, vyloučeny z trestní věci proti Petru Pospíchalovi a připojeny k trestní věci, kterou je stíháno vydávání časopisu TO. Vydávání tohoto časopisu vyšetřovatel StB kvalifikuje jako trestný čin nedovoleného podnikání, což je pro případu Petra Cibulky další snaha kriminalizovat nezávislou publikační činnost. Smyslem tohoto řízení je zjistit osoby, proti nimž by mohlo být vzneseno konkrétní obvinění. Několik redaktorů časopisu TO bylo v březnu tohoto roku postiženo domovními prohlídkami, provedenými v trestní věci proti Stanislavu Devátému. Trestní řízení proti Petru Pospíchalovi pokračuje v původním rozsahu, tedy pro podvracení republiky.

11. Žádost o legalizaci náboženské společnosti Hare Krěna

Dne 19. června 1989 odeslalo 24 československých občanů zastoupených jednatelem Lubošem Bažantem žádost o legalizaci náboženské společnosti Hare Krěna. Stoupenci společnosti ve své žádosti objasňují svoji organizační strukturu a věrouku. Společnost prohlašuje, že nechce být nijak aktivní v oblasti politických záležitostí.

12. Restaurace a jídelny proti petičnímu právu

Podnik restaurace a jídelny vyvěsil na nástěnce své provozovny v hotelu Bílá růže v Klatovech sdělení, v němž se doslova uvádí: "Podle informace

/pokračování zprávy č.12/

vedení našeho podniku se i v našem městě chystá podpisová akce na podporu antisocialistických a kontrarevolučních skupin.

Vedení podniku tímto zakazuje podepisovat jakákoliv písemná prohlášení těchto antisocialistických skupin i jakoukoliv jinou podporu těchto skupin. Případné zjištění akce na podporu těchto skupin budou ihned nahlášeny příslušným orgánům. Sdělení bylo na nástěnce vyvěšeno den po zveřejnění petice "Několik vět" a bylo doplněno výstřížkem z Rudého práva s textem článku ze dne 30.6. pod názvem "Kdo se je vítr. Také z pokračující kampaně v Rudém právu je patrné, že státní moc přisuzuje petici Několik vět velký význam a že hledá různé cesty, jak zabránit jejímu rozšíření.

K O N E C